

**EURÓPSKA KOMISIA
PROTI RASIZMU A INTOLERANCI**

**VŠEOBECNÉ POLITICKÉ
ODPORÚČANIE ECRI Č. 1:**

**BOJ PROTI RASIZMU,
XENOFÓBII, ANTISEMITIZMU
A INTOLERANCI**

PRIJATÉ 4. OKTÓBER 1996

Štrasburg, 1996

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Navštívte našu webovú stránku: www.coe.int/ecri

Európska komisia proti rasizmu a intolerancii:

pripomínajúc Deklaráciu prijatú hlavami štátov a vlád členských štátov Rady Európy na ich prvom summite, ktorý sa konal vo Viedni 8.-9. októbra 1993,

pripomínajúc, že Akčný plán boja proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii prijatý ako súčasť tejto deklarácie vyzval Výbor ministrov, aby zriadil Európsku komisiu proti rasizmu a intolerancii, a poveril ju okrem iného formulovať všeobecné politické odporúčania členským štátom,

berúc do úvahy návrhy obsiahnuté v Odporúčaní č. 1275 o boji proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii prijatom Parlamentným zhromaždením Rady Európy 28. júna 1995,

v presvedčení, že účinné potláčanie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a intolerancie si vyžaduje trvalý a dôkladný prístup vyjadrený v širokej škále opatrení, ktoré sa navzájom dopĺňajú a posilňujú a pokrývajú všetky stránky života,

uvedomujúc si sociálnu, ekonomickú a právnu rozdielnosť členských štátov a potrebu špecifických opatrení v tejto oblasti, ktoré by zodpovedali tejto rozdielnosti,

vedomá si, že rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii nemožno čeliť iba právnymi opatreniami, ale jednako zdôrazňujúc dôležitosť týchto opatrení, keďže neuplatňovanie relevantnej existujúcej legislatívy spochybňuje činnosť namierenú proti rasizmu a intolerancii,

pripomínajúc, že strednodobé a dlhodobé stratégie založené na výchovných a iných opatreniach sú rozhodujúce pre potlačenie rôznych prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a intolerancie a vyjadrujúc v tomto ohľade svoju podporu iniciatívam Rady Európy, predovšetkým o oblasti výučby dejín, ako aj Odporúčaniu (84)18 o školení učiteľov o výchove k porozumeniu medzi rozdielnymi kultúrami a Odporúčaním (85)7 o výučbe ľudských práv v školách,

uznávajúc, že médiá môžu hrať aktívnu úlohu v presadzovaní kultúry tolerance a vzájomného porozumenia,

usilujúc sa v tomto prvom všeobecnom politickom odporúčaní, dopĺňujúc iné snahy na medzinárodnej úrovni, poskytnúť účinnú pomoc členským štátom v boji proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii a navrhnúť im konkrétne a špecifické opatrenia v určitých vymedzených a mimoriadne závažných oblastiach,

odporúča vládám členských štátov nasledujúce:

A. V OBLASTI PRÁVA, UPLATŇOVANIA PRÁVA A PRÁVNÝCH OPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV

- zabezpečiť, aby bol v právnom poriadku štátu na najvyššej úrovni, napríklad v ústave alebo v základnom zákone, zakotvený záväzok štátu rovnako zaobchádzať so všetkými osobami a bojovať proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii,
- podpísať a ratifikovať relevantné medzinárodné právne nástroje uvedené v prílohe,
- zabezpečiť, aby národné trestné, občianske a správne právo zreteľne a špecificky čelilo rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii, ustanovujúc okrem iného:
 - aby diskriminácia v zamestnaní a pri verejnom zaobstarávaní tovarov a služieb bola protizákonná
 - aby rasisticky a xenofóbne motivované činy boli prísne potrestané tým spôsobom, že
 - trestné činy s rasistickou alebo xenofóbnou povahou budú definované ako osobitné trestné činy,
 - sa umožní osobitne zohľadniť rasistické a xenofóbne motívy páchatela
 - aby kriminálne činy s rasistickou alebo xenofóbnou povahou boli stíhané z úradnej moci
 - aby v súlade so záväzkami štátov podľa relevantných medzinárodných nástrojov, predovšetkým článkov 10 a 11 Európskeho dohovoru o ľudských právach
každý ústny, písomný alebo audiovizuálny prejav a iné formy prejavu, aj cez elektronické médiá, podnecujúci k nenávisti, diskriminácii alebo násiliu proti rasovým, etnickým, národnostným alebo náboženským skupinám alebo proti ich členom na základe ich príslušnosti k tejto skupine bol právne definovaný ako trestný čin, ktorý by mal zahŕňať aj výrobu, rozširovanie a prechovávanie predmetných materiálov
- v súlade s vyššie spomenutými medzinárodnými záväzkami prijať opatrenia, ak je to potrebné aj právne, na boj proti rasistickým organizáciám, berúc do úvahy, že tieto organizácie predstavujú hrozbu pre ľudské práva menšinových skupín. Tieto opatrenia môžu zahŕňať aj zákaz týchto organizácií, ak tento zákaz prispeje k boju proti rasizmu,

- zabezpečiť, aby široká verejnosť bola oboznámená s právnymi predpismi na boj proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii,
- zabezpečiť, aby sa trestné stíhanie činov s rasistickou a xenofóbnou povahou považovalo za prioritné a realizovalo sa aktívne a dôsledne,
- zabezpečiť, aby sa zhromažďovali a zverejňovali presné údaje a štatistiky o počte rasistických a xenofóbných činov ohlásených na políciu, o počte vyšetovaných prípadov, o príčinách, prečo neboli určité prípady vyšetrené a o výsledku vyšetrených prípadov,
- zabezpečiť, aby obeť diskriminácie mali k dispozícii primerané právne opravné prostriedky, buď v trestnom práve alebo v správnom a občianskom práve, kde by bola možnosť získať peňažné alebo iné odškodnenie,
- zabezpečiť, aby sa obetiam diskriminácie, ktoré sa usilujú o právnu nápravu poskytla primeraná právna pomoc,
- zabezpečiť informovanosť o dostupnosti právnych opravných prostriedkov a o možnostiach prístupu k nim,

B. V RÔZNYCH OBLASTIACH POLITIKY

- prijať opatrenia v oblasti vzdelávania a informovania s cieľom posilniť boj proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii,
- prijať politickú stratégiu, ktorá posilní povedomie verejnosti o bohatstve, ktoré spoločnosti prináša kultúrna rozmanitosť,
- uskutočniť výskum o povahe, príčinách a prejavoch rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a intolerancie na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni,
- zabezpečiť, aby školské osnovy, napríklad pre vyučovanie dejepisu boli zostavené spôsobom, ktorý vyzdvihuje prínos kultúrnej rozmanitosti,
- vytvoriť a podporovať vzdelávacie programy šíriace kultúrnu citlivosť, uvedomenie si predsudkov a právnych hľadísk diskriminácie určené osobám zodpovedným za prijatie a postup v zamestnaní, osobám prichádzajúcim do styku s verejnosťou a osobám zodpovedným za to, že zamestnanci organizácie uplatňujú normy a politiku nediskriminácie a rovnosti možností,
- zabezpečiť, aby sa takéto vzdelávanie zavádzalo a realizovalo predovšetkým pre príslušníkov polície, zamestnancov orgánov trestného súdnictva, príslušníkov väzenskej stráže a pracovníkov prichádzajúcim do styku s občanmi iných krajín, predovšetkým s utečencami a žiadateľmi o azyl,
- nabádať verejných činiteľov, aby vo svojich verejných vystúpeniach pamätali na potrebu podporovania tolerance,

- zabezpečiť, aby polícia zaobchádzala rovnako so všetkými členmi spoločnosti a vyhýbala sa akýmkoľvek prejavom rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a intolerancie,
- vytvárať formálne i neformálne platformy na dialóg medzi políciou a menšinovými komunitami a zabezpečiť, aby bol k dispozícii mechanizmus na nezávislé vyšetrovanie incidentov a konfliktov medzi políciou a menšinovými skupinami,
- pobádať k zamestnávaniu príslušníkov menšinových skupín vo verejných službách na všetkých úrovniach, predovšetkým v policajnej a pomocnej službe,
- zabezpečiť, aby všetci členovia spoločnosti mali zabezpečený prístup k verejno-prospešným službám a službám verejno-prospešného charakteru ako je zdravotníctvo, sociálne služby a vzdelávanie,
- podniknúť konkrétne opatrenia, napríklad poskytovaním cielených informácií, aby sa prístup zainteresovaných skupín k týmto službám podarilo aj reálne zabezpečiť,
- podporovať a posilňovať skutočnú rovnosť príležitostí vytváraním osobitných vzdelávacích programov, ktoré by umožnili príslušníkom menšinových skupín vstúpiť na trh práce,
- dať podnet na výskum diskriminačných postupov a prekážok alebo mechanizmov vylučovania v sektore verejného a súkromného bývania,
- zabezpečiť, aby sa byty vo verejnom vlastníctve pridelovali na základe zverejnených a zdôvodnených pravidiel, ktoré umožňujú rovnaký prístup všetkých žiadateľov bez ohľadu na ich etnický pôvod,
- v súlade s európskymi zákonmi, obmedzeniami a odporúčaniami o ochrane údajov a súkromia zhromažďovať informácie, ktoré by mohli napomôcť pri posudzovaní a hodnotení situácie a skúseností konkrétnych skupín, ktoré sú osobitne ohrozené rasizmom, xenofóbiou, antisemitizmom a intoleranciou, pretože bez spoľahlivých údajov je zložité vytvoriť a efektívne uplatňovať postupy v daných oblastiach.

PRÍLOHA

Zoznam relevantných medzinárodných právnych nástrojov

- Európsky dohovor o ľudských právach a základných slobodách (Európsky dohovor o ľudských právach) (1950) a jeho dodatkové protokoly.
- Dohovor Spojených národov týkajúci sa statusu utečencov (1951).
- Dohovor Medzinárodnej organizácie práce týkajúci sa diskriminácie v zamestnaní a v povolani (1958).
- Európska sociálna charta (1961) a jej dodatkové protokoly.
- Dohovor UNESCO proti diskriminácií vo vzdelávaní (1960).
- Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (1965).
- Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (1966).
- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (1966) a jeho prvý dodatkový protokol.
- Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (1992).
- Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín (1995).

